

การยอมรับนวัตกรรมการศึกษาของครูประถมศึกษา

ในจังหวัดลพบุรี

นายชูชาติ บุญชู

005560

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974 - 561 -130 - 1

THE RECEPTIVITY TO EDUCATIONAL INNOVATIONS OF
ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN LOP BURI PROVINCE

Mr. Choochart Boonchoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษา
ในจังหวัดลพบุรี

โดย

นายชูชาติ บุญชู

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี
ผู้นิสิท	นายชูชาติ บุญชู
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร
ภาควิชา	ประถมศึกษา
ปีการศึกษา	2524

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจและเปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา โดยทั่วไปและการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในวงการศึกษารปัจจุบันของครูประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์วิชาชีพ และขนาดโรงเรียน สมมติฐานในการวิจัยคือ การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูหญิงและครูชาย ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับครูที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ครูที่มีประสบการณ์ในวิชาชีพน้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป และครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็ก แตกต่างกัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี จำนวน 408 คน จาก 24 โรงเรียน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษาซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแบบสอบถาม

Teacher Receptivity to Change Measure ของบริคัจส์ (Bridges) แบบสอบถามการสำรวจปัญหาและเจตคติของครูในเอเชียที่มีต่อการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา และจากหลักการ เรียนรู้และสร้างสื่อการเรียนการสอนและวิธีการเรียนการสอนที่ใช้ในหน่วยการเรียนต่าง ๆ ของโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (RIT)

แบบสอบถามแบ่งออกเป็นสองตอนคือ แบบสอบถามความคิดเห็นด้านการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไปและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้อยู่ในวงการศึกษาปัจจุบัน ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ได้จากการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach) เท่ากับ .9929 ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

๖๖
ขอคนพบ

ผลที่ได้จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรีอยู่ในระดับสูง ในด้านการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา โดยทั่วไปนั้นพบว่า การยอมรับอยู่ในระดับสูงมากที่สุด ในกรณีที่นวัตกรรมทางการศึกษาที่จะนำเข้ามาใช้ในโรงเรียนนั้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ การสอน และถ้าครูได้มีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมสัมมนา วิทยากรแนวความคิดที่สามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี ในด้านที่เกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้อยู่ในวงการศึกษาปัจจุบันนั้นพบว่า การยอมรับแบบเรียนสำเร็จรูปอยู่ในระดับสูงสุด

ในด้าน การเปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาดังกล่าวพบว่า ครูประถมศึกษาที่แตกต่างกันในด้านเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์วิชาชีพ มีการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไปและที่ใช้อยู่ในวงการศึกษาปัจจุบันไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ครูประถมศึกษาซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้อยู่ในวงการศึกษาปัจจุบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่มีการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้อยู่ในวงการศึกษาปัจจุบันมากกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลาง

ครูประถมศึกษาซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดเล็ก มีการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูในโรงเรียนขนาดกลาง มีการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไป มากกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

Thesis Title   The Receptivity to Educational Innovations
                                 of Elementary School Teachers in Lop Buri
                                 Province
Name   Mr. Choochart Boonchoo
Thesis Advisor   Ramsamorn Yoosathaporn, Ph.D.
Department   Elementary Education
Academic Year   1981

ABSTRACT

The purposes of this research were to survey and compare the degree of receptivity to educational innovations in general and to educational innovations used nowadays of the elementary school teachers in Lop Buri province according to sex, educational attainment, Teaching experiences , and school sizes The research hypothesis was the receptivity to educational innovations among teachers with the following attributes was different: male and female teachers; teachers with educational attainment lower and higher than bachelor degree; teachers with teaching experiences lesser than 5 years, between 5-10 years and more than 10 years; and teachers in large, middle, and small size schools. The subjects, obtained by stratified random sampling, were 408 elementary teachers from 24 schools. The instrument was a kind of rating scale questionnaire, constructed by the researcher, based on Bridges' Teacher receptivity to Change Meausure, the questionnaire on a survey of problems and attitudes of teachers in Asia towards the application of educational innovations at the elementary level, and from learning principles, media and teaching techniques used in teaching

units of the Reduced Instructional Time Project (RITP). The questionnaire's reliability tested by Cronbach's Coefficient Alpha, was at .9929 . The data were analyzed by percentages, mean, standard deviation, t-test and one way analysis of variance

Findings:

The research results reveal that overall the degree of the receptivity to educational innovations of the elementary school teachers was high. On the aspect of the receptivity to educational innovations in general, the teacher's receptivity was at the highest level in case that educational innovations correlating with the aims of the curriculum and the teaching and learning units and if the teacher had a chance to participate in seminars, understand and were able to use that educational innovations confidently. On the aspect of the receptivity to educational innovations used nowadays, the result indicates that the Programme Instruction was regarded as the highest accepted one.

On the aspect of the comparison on the receptivity to educational innovations of the elementary school teachers according to sex , educational attainment, teaching experiences, the finding reveals no significant different at the .05 level

The receptivity to educational innovations used nowadays of the elementary school teachers in the middle size schools and and large size school were significantly different at the .05 level. The teachers in large size schools have more receptivity to education innovations used nowadays than the teachers in small size schools.

The receptivity to educational innovations in general of the elementary school teachers in the middle size schools and small size schools were significantly different at the .05 level. The teachers in middle size schools have more receptivity to educational innovations in general than the teachers in small size schools.

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นเนื่องจากได้รับความกรุณา และช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความกรุณาจากท่านศาสตราจารย์ สุนัน อมรวิวัฒน์ อาจารย์ คร. ทวีวัฒน์ ปิทยาพันธ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ อาจารย์ คร. แรมสมร อยู่สถาพร ซึ่งได้ให้ความกระจ่างในการทำและ ช่วยในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่สำคัญ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของคณาจารย์ดังกล่าวมาแล้วเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากยังมีบุคคลอีกหลายฝ่ายที่ช่วยอำนวยความสะดวก ในการตรวจแก้ไข แบบสอบถาม ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน ผู้ที่ช่วยในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลนับตั้งแต่ผู้อำนวยการการประถมศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรบุรี หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรบุรี หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ครูใหญ่และครูในโรงเรียน ต่าง ๆ จำนวน 24 โรงเรียน คุณวรธนา โชติชนานันท์ที่ช่วยในการจัดกระทำและติดข้อมูลสถิติ ต่าง ๆ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้เงินส่วนหนึ่งอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอีกครั้ง

บุคคลอีก 2 ท่านที่เป็นผู้สร้างพื้นฐานและช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ ในการศึกษาและการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คุณปรวดี และ คุณนัฐวุฒิ บุญชู ซึ่งผู้วิจัยไม่อาจจะ ลืมได้เลย

ชูชาติ บุญชู

บทคัดย่อภาษาไทย		ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		ช
กิตติกรรมประกาศ		ญ
รายการตารางประกอบ		ต
บทที่		

1. บทนำ		
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา		1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย		6
สมมติฐานของการวิจัย		7
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย		7
ประโยชน์ของการวิจัย		7
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย		8
คำจำกัดความ		9
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง		11
ความหมายของนวัตกรรมการทางการศึกษา		11
สาเหตุของการเกิดนวัตกรรมประเภทต่าง ๆ		15
กระบวนการนวัตกรรม		16
ประเภทของนวัตกรรม		17
การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา		20

การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของหมู่คณะ	23
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา	24
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	26
ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	29
3. วิธีดำเนินการวิจัย	35
การร่างแบบสอบถาม	37
การรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	42
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ลำดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา	60
การเปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา	76
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	84
ผลการวิจัย	85
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะและปัญหาที่พบ	97
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	110
ประวัติการศึกษาผู้วิจัย	148

รายการ ตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1.	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร	36
2.	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	48
3.	แสดงวุฒิสามัญของครู	49
4.	แสดงวุฒิการศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน	50
5.	แสดงจำนวนปีที่ใช้เรียนวิชาชีพ	51
6.	แสดงประสบการณ์ในการสอนของครู	52
7.	แสดงจำนวนปีที่สอนในโรงเรียนนี้	53
8.	แสดงระดับชั้นที่สอน	54
9.	แสดงระดับตำแหน่งของครูผู้สอน	55
10.	แสดงตำแหน่งและระดับของผู้ช่วยและผู้บริหาร	56
11.	แสดงอายุของครู	57
12.	แสดงจำนวนครั้งของการรับการอบรมหลักสูตรใหม่	58
13.	แสดงการจัดลำดับค่าเฉลี่ยของการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไป 45 ข้อ	60-68
14.	แสดงการจัดลำดับของการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในวงการศึกษาปัจจุบัน	69-73
15.	การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไปจำแนกตามเพศ	76
16.	การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในวงการศึกษาปัจจุบันจำแนกตามเพศ	77
17.	การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไปจำแนกตามวุฒิการศึกษา	77

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18.	การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในวงการศึกษ ปัจจุบัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	78
19.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการยอมรับนวัตกรรม ทางการศึกษาโดยทั่วไปจำแนกตามประสบการณ์วิชาชีพ . . .	79
20.	การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในวงการศึกษ ปัจจุบัน จำแนกตามประสบการณ์วิชาชีพ	80
21.	การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไปของ โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	81
22.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการยอมรับนวัตกรรมทาง การศึกษาที่ใช้ในวงการศึกษปัจจุบันจำแนกตามขนาด โรงเรียน	82
23.	เปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาโดยทั่วไป ของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	82
24.	เปรียบเทียบการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ใน วงการศึกษปัจจุบันของครูในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน	83